

A megkerült irattár – Magyar állampolgárok és érdekvédelmük Sanghajban a 20. század első felében ^[1]

Sanghaji magyar kalandorok Rejtő Jenőt megidéző világáról, ismeretlen körülmények között eltűnt majd megkerült konzulátusi irattárról, a két világháború közötti sanghaji magyar érdekvédelemlről lesz szó az alábbi írásban. A rövid közigazgatás- és diplomáciatörténeti bevezető, majd az ezt követő „irattártörténeti” rész után egy bizonyos Bognár Árpád sanghaji ügyein keresztül illusztrálom az ottani magyar érdekvédelem különböző államok és szervek útján való működését, valamint a sanghaji/dél-kínai kicsiny magyar kolónia tarkaságát. Végül két különös fotósorozatot tesztek közzé, elsőként a Bognár-hagyatékából megmaradt gyűjteményt, majd ezt követően egy fényképsorozatot Vulcsik Anna irgalmas nővér hangcsou-i (hangzhou-i) kórházi munkájáról.

Bevezetés

A sanghaji „magyar” irattár kétszer is elveszett. Először még Kínában veszett nyoma az 1940-es évek elején, majd Budapesten tűnt el évtizedekre. Olyan magyar állami iratokról van szó, amelyek nagy részét a helyi magyar egyesület, illetve más államok konzulátusai keletkeztették. Miként történhetett mindez? Írásomban többek között erre a kérdésre keresem a választ – felhívva egyben a figyelmet a konzulátusi iratok értékére és levéltári feltárásuk, valamint nyilvántartásuk javításának és elmélyítésének szükségességére is.

A Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárának őrzetében viszonylag nagy mennyiségben találhatunk külképviseleti iratokat. Bár a politikatörténeti érdeklődés elsősorban a diplomáciai iratokra, a politikai követjelentésekre irányul, a külképviseleti irattára tartalmaz egy másik fontos irattípust is: az egyéni ügyekben keletkezett konzuli iratok együttesét, amely a külföldön élő magyar állampolgárok életútjának, illetve társadalomtörténetének kutatásához szolgálhat igen értékes forrásként. Levéltári kutatás azonban gyakran nehézkes, vagy egyenesen lehetetlen – sokszor éppen a korábbi évtizedek indokolatlan levéltári tárgyi átrendezése[popup title="miatt" format="Default click" activate="click" close text=""] Érthetetlen módon olyan anyagokat is átrendeztek tárgyilag a levéltárban, amely irategyüttesekhez (illetve nagy részükhöz) fennmaradtak eredeti iktató- és mutatókönyvek (ráadásul a tárgyi átrendezés úgy történt, hogy a segédkönyvekben nem rögzítették az egyes iratok új helyét, illetve jegyzék sem készült az új tételekbe osztott iratokról); ezenkívül az új – értelemszerűen szubjektív és nem ritkán következtelen – tételek szerint az iratok gyakran nem is úgyszám/alapszám sorrendjében kerültek elhelyezésre. Vagyis ha valaki a mutatók alapján egy konkrét ügyet keres, akkor több, elnevezése alapján logikusan szóba jövő tételt (esetenként több száz, több ezer iratot) is át kell néznie – sőt, szélsőséges esetben akár az egész irategyüttest is, lapról lapra.]. Az irattípus mostoha sorsára jellemző, hogy a levéltári segédletek készítése is csak a legutóbbi időszakban kezdődött meg ezen dokumentumokhoz.

Ismert történet, hogy egyes területek – például Munkács – lakói, noha egyszer sem hagyták el szülőföldjüket, mégis néhány év (vagy évtized) alatt számos különböző államnak voltak [popup title="állampolgárai" format="Default click" activate="click" close text=""] Allítólag Kádár János is ezzel az anekdotával nyitott 1964 októberében a Bruno Kreisky osztrák külügyminiszterrel folytatott budapesti megbeszélésen. Lásd: FIZIKER RÓBERT: Kreisky 1960. Őfelsége I. Brunó, Mallorca császára. Múltunk, 2011. 4. sz. 147.]. A sanghaji (illetve „körménybeli”) magyar állampolgárok jó részének ezzel szemben nem változott az állampolgársága a Monarchia szétesése és a második világháború vége közötti időszakban, annál inkább az érdekvédelmüket ellátó – és a személyazonossági vagy úti okmányait is kiállító – állam.

Írásomban elsőként egy rövid közigazgatás- és diplomáciatörténeti bevezetőben a konzuli érdekvédelem más államok által történő ellátásának általános kérdését vizsgálom. Az ezt követő részben a konkrét sanghaji esetet mutatom be, azt, hogy mikor, milyen államok szervei foglalkoztak a magyar állampolgárok érdekvédelmével, mi lett a különböző szervek vonatkozó irattárána sorsa, hogyan tűnt el az iratok egy része először Kínában (ténylegesen), majd később az Országos Levéltárban (nyilvántartás szintjén). Az „irattártörténeti” rész után egy bizonyos Bognár Árpád sanghaji ügyein keresztül illusztrálom az ottani magyar érdekvédelem különböző államok és szervek útján való működését, valamint a sanghaji/dél-kínai kicsiny magyar kolónia tarkaságát. Akárcsak a sanghaji irattár, úgy Bognár Árpád hagyatéka is eltűnt egy időre – utóbbi három hullarabló cimborá jóvoltából –, írásom következő fejezetében e kalandorok sanghaji nyomait mutatom be. Zárásként két különös fotósorozatot tesztek közzé, elsőként a Bognár-hagyatékából megmaradt gyűjteményt – a képeken feltűnnek a paokingi (shaoyang-i) magyar ferences misszionáriusok, valamint a horogkeresztes hajózásló előtt pózoló Bognár-féle kör is –, majd ezt követően egy fényképsorozatot Vulcsik Anna irgalmas nővér hangcsou-i (hangzhou-i) kórházi munkájáról.

Konzuli érdekvédelem és Magyarország (vázlatos történeti áttekintés)

A konzuli védelem kiterjesztésének évszázados, ma is élő hagyománya és gyakorlata van. Egy állam konzulátusa más állam állampolgárainak védelmét is elláthatja egy harmadik állam területén, ha az adott országnak nincs ott konzulátusa. Napjainkban is létező jelenség a konzuli érdekvédelem kiterjesztése más államok állampolgárai számára, például az EU-tagállamok [popup title="esetében" format="Default click" activate="click" close text=""] „(Az uniós polgárok) jogosultak bármely tagállam diplomáciai vagy konzuli hatóságainak védelmét igénybe venni olyan harmadik ország területén, ahol az állampolgárságuk szerinti tagállam nem rendelkezik képviselővel, ugyanolyan feltételekkel, mint az adott tagállam állampolgárai”. (Az Európai Unió Alkotmányos Szerződése, I-10. cikk, 2. bek. c pontja.) A szerződés ezen pontja értelmében – illetve a soros elnöki posztjal összefüggésben is – 2011-ben egy ideig Magyarország tripoli külképviselete látta el Líbiában az EU-s állampolgárok képviselőt, miután a többi állam kimennekített diplomatait a háború sújtotta országból. Ilyen együttműködés egyébként már az EU-csatlakozás előtt is létezett Magyarországon és az EU között (2001. évi XLVI. törvény): „(3) Olyan államban, ahol a Magyar Köztársaságnak nem működik diplomáciai vagy konzuli képviselete – a (4) bekezdés rendelkezéseit nem érintve –, nemzetközi szerződés vagy viszonyosság alapján harmadik állam konzuli szolgálata is elláthatja a magyar állampolgár érdekvédelmét, feltéve, hogy azt a fogadó állam nem ellenzi. Nemzetközi szerződés vagy viszonyosság alapján a magyar konzuli szolgálat is elláthatja harmadik állam állampolgárainak érdekvédelmét, feltéve, hogy azt a fogadó állam nem ellenzi. (4) A magyar állampolgár érdekvédelmét olyan államban, ahol a Magyar Köztársaságnak nem működik diplomáciai vagy konzuli képviselete vagy az adott ügyben hatáskörrel rendelkező tiszteletbeli konzuli tisztviselője, az Európai Unió tagállama is elláthatja, feltéve, hogy azt a fogadó állam nem ellenzi. A magyar konzuli szolgálat elláthatja az Európai Unió polgárainak érdekvédelmét, ha az Európai Unió tagállamának az adott országban nincs diplomáciai vagy konzuli képviselete, vagy az adott ügyben hatáskörrel rendelkező tiszteletbeli konzuli tisztviselője, feltéve, hogy azt a fogadó állam nem ellenzi.”].

A két világháború között az Európán kívüli kevés külképviselettel rendelkező Magyarországnak több nagyhatalommal, illetve (volt) gyarmattal országgal – valamint a háború(k) idején semleges hatalmakkal – volt megállapodása e téren. Magyarország ritkábban vállalta más államok állampolgárainak képviselői ügyét külföldön, de ez történt például Görögországban az olasz állampolgárok [popup title="esetében" format="Default click" activate="click" close text=""] 1940 októberének végén Olaszország megtámadta Görögországot, ekkor a semleges Magyarország athéni külképviselete vette át a görögországi olasz állampolgárok érdekvédelmét (ugyanekkor az olaszországi görög érdekvédelmet Svájc vette át), amely tevékenységét fél éven át, 1941-ig végezte. (1942-ben már csak néhány, 1943-ban pedig már csak egyetlen iktatás történt „olaszügyben” az athéni magyar követségen.) Az athéni magyar követség Görögország német megszállása alatt (1941–1944) a görögök érdekvédelmében is eljár néhány esetben.]. Természetesen Magyarországon is nyújthatott harmadik ország külképviselete konzuli védelmet más államok polgárai [popup title="számára" format="Default click" activate="click" close text=""] Így például a brit–magyar hadiállapot beálltát követően a magyarországi brit érdekek védelmét az USA vette át (az amerikai–magyar hadiállapot beálltáig), később a brazil érdekek védelmét a portugál hatóságok látták el Magyarországon, és ugyanígy a budapesti svájci követségen is működött egy részleg (Abteilung für fremde Interessen) a belga, brit, egyesült államokbeli, egyiptomi, chilei stb. érdekek védelmének ellátására.].

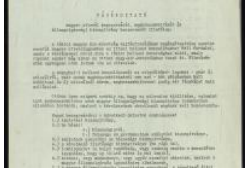
A legtöbb olyan helyen, ahol nem volt magyar külképviselet, ott Hollandia, Olaszország, Nagy-Britannia és az Amerikai Egyesült Államok látta el a magyarok érdekvédelmét (néhány országban/területen Németország, Spanyolország, Ausztria, Dánia és Svájc). Magyarországon második világháborús hadba lépését követően a legtöbb esetben Svédország vette át az ellenségessé vált hatalmak területén a magyar konzulátusok feladatát ([popup title="másként" format="Default click" activate="click" close text=""] Argentína, Portugália és Bulgária) format="Default click" activate="click" close text="Ezen együttműködések áttekintő – de nem teljes körű – listáját lásd a Külügyi Közlöny éves kimutatásaiban: 1924. 04. 20., 48. oldal; 1925. 02. 02., 40. oldal; 1927. 03. 01., 48. oldal; 1928. 05. 15., 50. oldal; 1929. 05. 01., 48. oldal; 1930. 10. 01., 83. oldal; 1932. 02. 17., 42. oldal; 1933. 05. 01., 62. oldal; 1934. 12. 15., 94. oldal; 1936. 08. 01., 72. oldal; 1937. 10. 01., 82. oldal; 1938. 11. 01., 80. oldal; 1940. 01. 15., 44. oldal; 1941. 11. 01., 71. oldal.].

Több esetet is ismerünk, amikor az idegen érdekek képviselőt ellátó konzuli részleg alkalmazottai gyakran ugyanazok maradtak: például az első és a második világháború idején az ellenségévé vált országokban az Osztrák–Magyar Monarchia, illetve Magyarország konzulátusának dolgozói továbbra is végezték munkájukat, csak formailag más állam alkalmazásában (az USA esetében Svédország alkalmazta a korábbi magyar külképviseletek egyes hivatalnokait). A konzulátusi ügymenet sokszor csak annyiban változott, hogy több közbenső állomása lett az [popup title="ügynek" format="Default click" activate="click" close text=""] Például a londoni svéd követség magyar érdekek védelmével foglalkozó irodájának jelentését/felterjesztését a követség előbb a svéd külügyminisztériumhoz küldte Stockholmba, az a stockholmi magyar követséghez, és az pedig a magyar külügyminisztériumhoz Budapestre (míg korábban a londoni magyar követség a jelentéseit értelemszerűen egyenesen a budapesti külügyminisztériumnak küldte).]. Az idegen államok konzulátusai azután a „magyar ügyekben” keletkezett – és külön kezelt – iratokat rendszerint átadták a szerepüket átvevő magyar [popup title="külképviseletnek" format="Default click" activate="click" close text=""] Vagy éppen a magyar érdekek védelmét átvállaló másik idegen állam szervezete kerületek ezek az iratok – így történt ez 1924-ben Bejrútban, amikor a megszűnő damaszkuszi spanyol konzuli hivatal vezetője a magyar érdekek védelmére az ottani holland alkonzulátus ügyvivőjét kérte fel, és neki át is adta a vonatkozó irattárat és bútorokat.]. A felmerülő költségeket pedig el is számoltatták, és azok meg is jelentek a Külügyminisztérium éves zárszámadásaiban.

A sanghaji magyar érdekvédelem iratai egykor és ma

Kína területén az első világháború idején Hollandia helyi külképviseletei (például a sanghaji főkonzulátus és a pekingi követség bizonyosan) látták el az Osztrák–Magyar Monarchia (osztrák és magyar) állampolgárainak érdekvédelmét, és ez – a pár száz fős kínai (nagyobbrészt sanghaji) magyar kolónia [popup title="esetében" format="Default click" activate="click" close text="A kínai holland konzulátusok ebben az időszakban nem csak a magyar, de például a török érdekek védelmét is ellátták."] – a háborút követően egészen 1940. december elejéig [popup title="folytatódott" format="Default click" activate="click" close text="Minderre a fennmaradt legkorábbi magyar vonatkozású holland irat (MNL OL K 672-1917-1057.) alapján következtethetünk, valamint az alapján, hogy egy 1940. december 5-i keltezésű iratában (MNL OL K 672-1940-88.) a holland konzulátus még mint a magyar érdekvédelmet ellátó szervként hivatkozott magára, 4 nappal később viszont már így hárított el egy megkeresést: „As this Consulate General is no longer in charge of the Hungarian Interests I regret being unable to render my assistance in this matter.” (MNL OL K 672-1940-89.)]. Ez az évtizedeken átívelő tevékenység végig ideiglenes formában működött, ami rendszerint meg is jelent a németalföldi főkonzulátus „öndefiníciójában” ([popup title="the Royal Netherlands Consulate General at Shanghai, temporarily in charge of Hungarian Interests" format="Default click" activate="click" close text="Magyarul: „Németalföldi Királyi Főkonzulátus, Shanghai, ideiglenesen a magyar érdekek (védelmével) megbízva.”]). Az első években valószínűleg csak informálisan végezték ezt a tevékenységet, legalábbis 1943-ban úgy emlékeztek a sanghaji magyar konzulátusnál, hogy a hollandok csak 1924-től látták el a magyar érdekvédelmet. 1940 májusáig a holland főkonzulátus ideiglenes útleveleket állított ki, a tokiói magyar követség megnyitásával ez megszűnt, és a „postázó” szerepet vette át.

1. A Magyar Segélyező Egylet tájékoztatója az útlevelek ügyében követendő eljárásról

[2]

[Tovább a galéria oldalára](#) [3]

Sanghaj, 1940. május 5.

Jelzet: Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára (továbbiakban: MNL OL) K (Polgári kori kormányhatósági levéltárak) 103 (Külügyminisztérium, Tokiói Követség) 6/16 (Olasz Főkonzulátus) – Eredeti, gépelt.

A kínai „magyar ügy”-ben keletkezett bizonyos holland iratok egy része a tokiói magyar követséghez került, és ezt az irattárat kapta meg Tokióból 1941 tavaszán a sanghaji magyarok (pontosabban a sanghaji konzulátus joghatósága alá eső kínai tartományok magyar állampolgárainak) érdekvédelmét átvállaló sanghaji olasz főkonzulátus. Ezt, valamint a saját sanghaji „magyar” irattárakat 1943 januárjában adták át az időközben létrejött, kapuit ténylegesen 1943. január 6-án megnyitó sanghaji magyar konzulátusnak.

2. Hirdetmény a sanghaji magyar kir. konzulátus megnyitásáról

[4]

[Tovább a galéria oldalára](#) [5]

Sanghaj, 1943. január 6.

Jelzet: MNL OL K 103-6/2 (Konzulátus felállítása Sanghajban) – Eredeti, gépelt.

A magyar konzulátus valójában a helyi Magyar Egyesületből nőtt ki, maga a konzul is az egyesület akkori elnöke, a neves sanghaji építész, [popup title="Hudec László" format="Default click" activate="click" close text="Hudec (Hugyec) László (Besztercebánya, 1893 – Berkeley, 1958): Sanghaj világhírű építész, a város több nevezetes épületét ő tervezte. Orosz hadifogságból megszökeve érkezett Sanghajba 1918-ban, itt neves építésként tekintélyre és nagy vagyonra tett szert, az 1943-ban megnyitott magyar konzulátus vezetője lett. 1948-ban menekülnie kellett Kínából, később Svájcban, majd az Egyesült Államokban élt.] lett. Az egyesület már korábban is nagyon fontos funkciót töltött be, rendszeresen közvetített a sanghaji magyarok és a holland, illetve az olasz főkonzulátusok között, jegyzékeket vezetett, felterjesztéseket, ajánlásokat írt egyes személyekről, illetve általános [popup title="problémákról" format="Default click" activate="click" close text="Az egyesület titkári jelentése ekképpen fogalmazott az 1943-as évről: „A m. kir. Konzulátusnak az elmúlt esztendő elején történt megnyitása következtében Egyesületünk munkakörének egy jelentékeny részét ezen hatóság vette át.” (MNL OL K 103-6-22.)].

A sanghaji holland főkonzulátus magyar vonatkozású iratai azonban – hiába keresték 1943-ban – csak a 2. világháború után kerültek magyar „kézbe”, majd az Országos Levéltárba, ahol az anyag önálló törzességként van nyilván tartva ([popup title="K 672" format="Default click" activate="click" close text="Az 1964-es külügyminisztériumi levéltári repertóriumban tévesen K 612-ként szerepel (a fond megnevezése is pontatlan) – Magyar Országos Levéltár. Külügyminisztériumi Levéltár. Repertórium. II. Összeállította: B. Lőrincz Zsuzsa. A Művelődésügyi Minisztérium Levéltári Osztálya (Levéltárak Országos Központja), Budapest, 1964. (továbbiakban: Külügyminisztériumi Levéltár... 1964) 163."]). Az 1920-as évektől már bizonyosan elkülönítve kezelték a sanghaji holland főkonzulátusnál a magyar érdekek („hongaarsche belangen”) védelmét, az iratokat évenként és az ügyiratok sorrendjében őrizték (és ez a struktúra megmaradt a levéltárban is).

3. A sanghaji svájci főkonzulátus megkeresése a holland főkonzulátus irattára ügyében

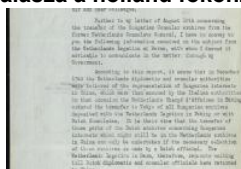
[6]

[Tovább a galéria oldalára](#) [7]

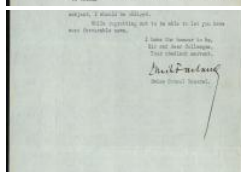
Sanghaj, 1943. augusztus 7.

Jelzet: MNL OL K 103-6/2 (Konzulátus felállítása Sanghajban) – Eredeti, gépelt.

4. A sanghaji svájci főkonzulátus válasza a holland főkonzulátus irattárának keresése ügyében

[8]

[9]

[Tovább a galéria oldalára](#) [10]

Sanghaj, 1943. október 20.

Jelzet: MNL OL K 103-6/2 (Konzulátus felállítása Sanghajban) – Eredeti, gépelt, aláírással.

5. A holland főkonzulátus irattárának keresése, válasz a sanghaji svájci főkonzulátusnak

[11]

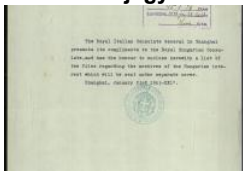
[Tovább a galéria oldalára](#) [12]

Sanghaj, 1943. október 30.

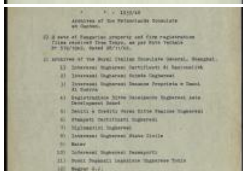
Jelzet: MNL OL K 103-6/2 (Konzulátus felállítása Sanghajban) – Eredeti, gépelt.

Ezzel szemben az olaszok – ahogy ez kiderül az általuk 1943-ban átadott iratjegyzékből – átfogó, éveken is átívelő tárgyi dossziékat alkalmaztak.

6. Levél és jegyzék az olasz kezelésben lévő irattárak átadásáról

[13]

[14]

[Tovább a galéria oldalára](#) [15]

Sanghaj, 1943. január 23.

Jelzet: MNL OL K 103-6/16 (Olasz Főkonzulátus) – Eredeti, gépelt.

Miután ez az olasz irattár a magyar konzulátusra került, ott teljesen megbontották a rendszerét, és egy új – nagyobb részt személyi, kisebb részt tárgyi – dossziérendszerbe tagolták az iratokat (ma már csak egy-egy, az iratok között megbújó dossziéfedőlap utal az egykori olasz rendszerre), és idekerültek a Magyar Egyesület korábban keletkezett iratai is.

A Sanghaji Konzulátus 1945 májusában – japán kényszer hatására – szűnt meg, feladatkörét a sanghaji Magyar Egyesületre ruházta: „a Magyar Királyi Konzulátus működését e hó 17-i hatállyal beszüntetem, és a Japáni Császári Főkonzulátussal folytatott megbeszélésem értelmében annak ügykörét, kiváltképpen a magyar kolónia képviseletét a MAGYAR EGYESÜLET veszi át. Felhívom a magyar állampolgárokat, hogy a jövőben minden hivatalos ügyben, amelyet eddig a kir. konzulátus intézett, a MAGYAR EGYESÜLET vezetőségéhez forduljanak [popup title="forduljanak" format="Default click" activate="click" close text="MNL OL K 103-6-Konzulátus felállítása.].”

7. A magyar konzulátus hirdetőnyelve a konzulátus működésének beszüntetéséről

[16]

[Tovább a galéria oldalára](#) [17]

Sanghaj, 1945. május 17.

Jelzet: MNL OL K 103-6/2 (Konzulátus felállítása Sanghajban) – Eredeti, gépelt, aláírással.

A sanghaji magyar konzulátus iratanyaga a tokiói magyar követség anyagával együtt kerülhetett be a levéltárba, és attól végül – szakmailag helytelenül – nem különítették el (és – szintén helytelenül – nem egyesítették a holland anyaggal). Az 1964-es repertórium a tokiói követség iratainál nem nevezi [popup title="meg" format="Default click" activate="click" close text="Külgymnisztériumi Levéltár... 1964, 153.], hogy az (akkori állapot szerinti) 4–15. csomók iratanyagát a sanghaji magyar konzulátus (illetve ezt megelőzően az olasz konzulátus, később pedig a Magyar Egyesület) keletkeztette.

2007-re ezeket az iratokat átrendezték (és ma is ebben a – szakmailag helytelen – rendszerben vannak). A sanghaji tárgyi dossziék új sorszámokat kaptak (illetve némelyiket meg is szüntették, és ezekből más – meglévő vagy újonnan létrehozott – dossziékba kerültek szét az iratok), és a Tokiói Követség újonnan, a levéltárban kialakított tételrendszerének 6. tételébe („Különböző tárgyú, részben töredékes ügyek dossziéi”) kerültek, azon kitéllemel, hogy a tétel „zömében a követség alárendeltségébe tartozó sanghaji (Kina) konzulátus iratait tartalmazza tárgyi csoportosításban.” Az egyéni dossziék (az eredeti és az újonnan létrehozott dossziék) ugyanakkor a 7. tételbe („Egyéni konzuli ügyek”) kerültek, ABC-sorrendbe rendezve. E tétel kapcsán viszont nem szerepel a fond ismertetésében, hogy sanghaji (és feltehetőleg szinte kizárólag sanghaji) iratokat rejtenek a [popup title="dossziék" format="Default click" activate="click" close text="Külgymnisztérium Levéltára (1918–1945) II. kötet. Összeállította: NAGY FERENC. Magyar Országos Levéltár, Bp., 2007, (továbbiakban: Külgymnisztérium Levéltára... 2007) 161.] és ekképpen a sanghaji magyar konzulátus iratai továbbra is rejtve [popup title="maradtak" format="Default click" activate="click" close text="Még ha a K 672 ismertetőjében szerepel is az, hogy a „sanghaji vonatkozású ügyek egy része a Tokiói Követség (K 103) 6. és 7. teteleiben is kutathatók.” Külgymnisztérium Levéltára... 2007, 171.]

Bognár Árpád ügyeiben keletkezett egyes sanghaji iratok

Bognár Árpád életéről viszonylag keveset tudunk, a vele kapcsolatban fennmaradt iratok azonban alkalmasak arra, hogy általuk betekintést nyerjünk a sanghaji érdekvédelem működésébe, valamint egyes ottani magyarok már-már Rejtő Jenőt megidéző világába.

Bognár Újpesten született 1898-ban, tisztviselő volt a MÁV-nál; az 1920-as években Franciaországban, majd 1930-ban már Olaszországban dolgozott mint „repülőgép-motorszerelő mechanikus.” 1933-ban megözvegyült, ekkor már működtetett a liguriai Spotornóban egy „Garage Bognár” nevű gépészeti szerelőműhelyt, illetve [popup title="kereskedést" format="Default click" activate="click" close text="MNL OL K 127-1940-557.].

A minden bizonnyal nemzetiszocialista [popup title="nézeteket valló" format="Default click" activate="click" close text="Erre egy neki írt, újpesti keltezésű levél antiszemita nyelvezete alapján következtethetünk, a levél a következő elkészítéssel zárul: „adjon a magyarok Istene jó egészséget, szerencsét és mielőbbi viszontlátást egy nagy, boldog, nemzeti szocialista Magyarországon. Kitartás! Gyözünk!” (MNL OL K 103-7-Bognár Árpád 1939. 11. 12.)] gépész (állítólag gépészmérnök) 1939. február 10-én érkezett Olaszországból Sanghajba, két héttel később regisztrálta is magát a helyi holland főkonzulátusnál.

8. Bognár Árpád regisztrációja a holland főkonzulátusnál

HUNGARIAN INTERESTS.

Registration at the Netherlands Consulate General at Shanghai
for the year 1939

Family name: Bognár *Milán*
 Christian name: ÁRPAD
 Place and date of birth: Ujpest. 4 Juli 1898.
 Domicile in Hungary: MILANO
 Business address in Shanghai: _____ Telephone: _____
 Home address in Shanghai: Harter rd. Lis. H. 6 Telephone: _____
 Date of arrival in Shanghai: 10 February 1939
 Number of passport: 212.944. K.A. 1315/16. 1938
 Place and date of issue: 24 Juin 1938 General Consul in Milano
 Extensions of passport: _____

Address of relations in Hungary or elsewhere: _____

If married
 Date and place of marriage: Milano
 Regarding wife:
 Maiden name: _____
 Christian name: _____
 Place of birth: _____
 Date of birth: _____

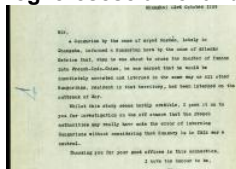
Regarding children:
 Names: _____ Place of birth: _____ Date of birth: _____
 1. _____
 2. _____ OSZKÁCS LEVÉLTÁR
 3. _____ K. székely
 4. _____
 Shanghai, 24- February 1939
Bognár Árpád
 K. 672-1939-Hung. Reg. - Bognár Árpád

Sanghaj, 1939. február 24.

Jelzet: MNL OL K 672 (Magyarok érdekvédelmét végző sanghaji holland követség magyar konzulátus) 1939-Hung. Reg.-Bognár Árpád – Eredeti, kézzel írt, aláírással.

Egy, a sanghaji holland konzulátushoz intézett [popup title="levél" format="Default click" activate="click" close text="A levél írója, Komor Pál a sanghaji magyarok doyenje volt, a 1930-as években a holland főkonzulátus és a magyarok közötti fő kapcsolattartó.] szerint a második világháború kitörését követően, mikor Indokínába készült beutazni, figyelmzették, hogy a francia hatóságok ott internálják a magyar állampolgárokat. Ezt az állítást azonban valótlannak találták az ügyben nyomozó holland szervek.

9. Komor Pál megkeresése a holland főkonzulátushoz

[Tovább a galéria oldalára](#) [20]
 Sanghaj, 1939. október 23.

Jelzet: MNL OL K 672-1939-68. – Eredeti, gépelt, aláírással.

10. Boissevain sanghaji holland főkonzul válasza Komor Pálnak

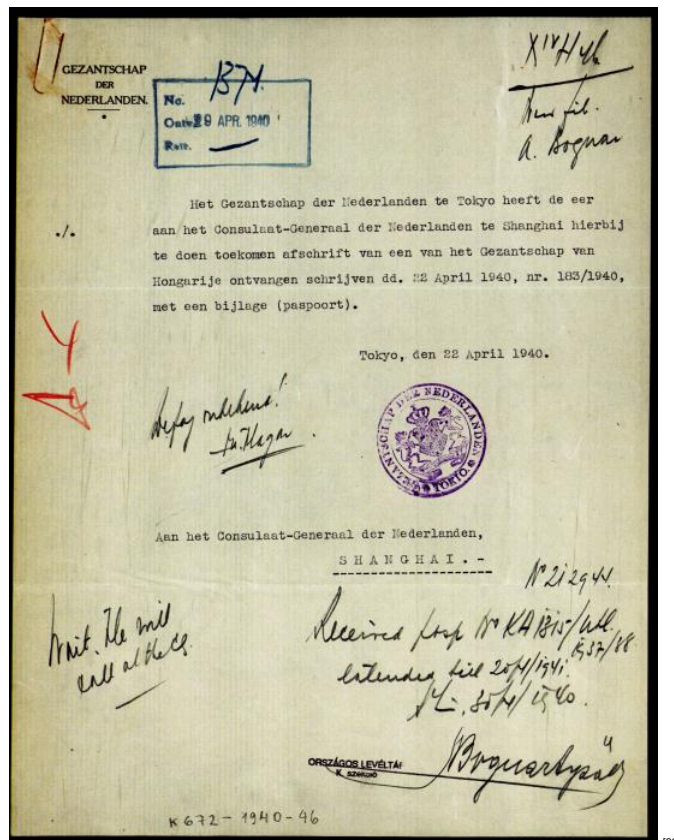
[Tovább a galéria oldalára](#) [22]

Sanghaj, 1939. december 5.

Jelzet: MNL OL K 672-1939-68. – Eredeti, gépelt, aláírással.

1940 áprilisában útlevelét a tokiói magyar követség hosszabbította meg és küldte meg az ottani holland követségnek, az pedig a sanghaji holland főkonzulátusnak továbbította az okmányt, és azt ott vette át Bognár Árpád (az átvétel tényét pedig aláírásával is tanúsította).

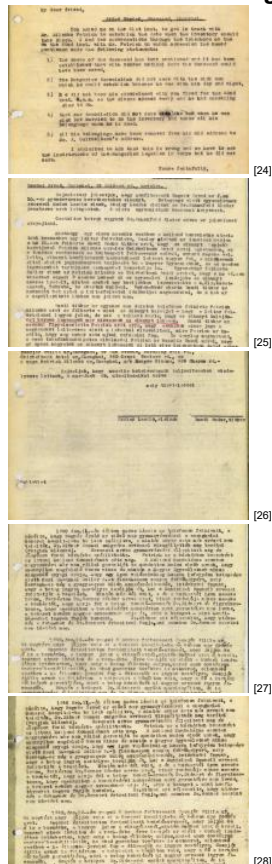
11. A tokiói holland követség Bognár Árpád útlevelét kísérő levele a sanghaji holland főkonzulátusnak

Tokió, 1940. április 22.
Jelzet: MNL OL K 673-1940-46. – Eredeti, gépelt, aláírással.

Bognár Árpád 1940. december 20-án hunyt el gyomorvérzésben egy sanghaji kórházban. Halála egy olyan időpontra esett, amikor éppen semmilyen szerv nem látta el Sanghajban a magyar érdekek védelmét (a hollandok már nem, az olaszok még nem). Ezt használták ki barátai (Czirkelbach Antal, Csopják Attila és Petrits Milenko), akik hagyatéki leltár készítése nélkül elhordták ingóságait a lakásáról, hiába tiltakozott ez ellen a Magyar Egyesület.

12. Egyesületi jelentések és információk Bognár Árpád haláláról

Tovább a galéria oldalára [29]
[Sanghaj], 1940. december 23.

Jelzet: MNL OL K 103-7-Bognár – Eredeti, gépelt.

Minden bizonnyal ezek a tárgyak kerültek végül (ismeretlen időpontban) az olaszokhoz, feltehetőleg az olasz főkonzulátushoz. 1945. július 16-án a sanghaji „olasz közösség” (*Comunità Italiana di Shanghai*) –, amely főkonzulátus [popup title="hiányában" format="Default click" activate="click" close text="A magyar konzulátussal egy időben zárták be az olasz főkonzulátust. "] az olasz érdekek szószólója és védelmezője volt – épületében felnyitottak egy lezárt, lebélyegzett, Bognár ingóságait tartalmazó vászonzsákot. A tárgyakról (leginkább ruhákról) készített jegyzéket megküldték a Magyar Egyesületnek, erre a jegyzékre azután rávezették azt is, hogy a Magyar Egyesület 1945 augusztusában kinek adományozta a ruhákat (elsősorban a magyar szaléziák missziója, valamint egy sanghaji szegény kórházi beteg, Major Ferenc számára).

13. Leltár a Bognár Árpád után maradt ingóságokról

[30]

[31]

[Tovább a galéria oldalára](#) [32]

Sanghaj, 1945. július 16.
Jelzet: MNL OL K 103-7-Bognár – Eredeti, gépelt.

A három barát Sanghajban (Petrits Milenkó, Csopják Attila és Czirkelbach Antal).

A Bognár haláláról szóló jelentés kitért azon barátaira, akik elhordták ruháit, értékeit. Az 1914-es születésű Petrits Milenko – aki feltehetőleg a katonai szolgálat elkerülése végett is jónak láthatta elhagyni [popup title="Európát" format="Default click" activate="click" close text="Petrits útvelele ugyanis a honvédelmi minisztérium hozzájárulása nélkül nem volt meghosszabbítható 1939 áprilisán túl terjedő időre, ő azonban – noha felszólították – nem jelent meg útvelelével a milánói főkonzulátuson útvelelének záradékolására, csak annyit közölt telefonon, hogy útvelelést postán Budapestre küldte hozzátartozóihoz katonai szolgálathalasztás végett (MNL OL K 127-1940-2992.)"] – 1939. február 10-én (Bognárral együtt) érkezett meg Sanghajba, korábban ő is Olaszországban [popup title="élt" format="Default click" activate="click" close text="MNL OL K 672-1939-Hung. Reg.-Petrits Milenko."].

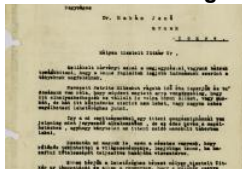

[33]

Petrits Milenko, Csopják Attila, Czirkelbach Antal
Jelzet: MNL OL K 103-7-Petrits; MNL OL K 103-7-Csopják; MNL OL K 103-7-Czirkelbach.

Petrits és Bognár első sanghaji lakcíme azonos volt, a regisztrációt is ugyanazon a napon végezték, és Petrits volt az, aki az állítólagos indokínai deportálásokról beszámolt Komor Pálnak. Eredeti foglalkozása szűcssegéd volt, 1940 júniusában egy sanghaji mozinál dolgozott jegyszédőként és az ottani zsidó menekülttáborban lakott (noha nem volt zsidó), december elején pedig a helyi rendőri erőknél igyekezett állást találni neki a Magyar Segélyegylet. 1943 tavaszán a sanghaji magyarok segélyéből élt, majd szabásként [popup title="talált állást" format="Default click" activate="click" close text="MNL OL K 103-7-Petrits Milenko."].

14. Hudec László levele a Tokiói Követség titkárához Petrits ügyében

[34]

[Tovább a galéria oldalára](#) [35]
[Sanghaj], 1940. június 8.

Jelzet: MNL OL K 103-7-Petrits – Eredeti, gépelt.

Csopják Attila minden bizonnyal volt oroszországi hadifogolyként került Kínába. 1942 májusában azzal hívta fel magára a Magyar Egyesület figyelmét, hogy több újságban is olyan hirdetést közölt, amelyben arra szólította fel az „árja” magyar állampolgárokat, jelentkezzenek [popup title="nála" format="Default click" activate="click" close text="MNL OL K 103-7-Csopják Attila."]. A Magyar Egyesület egy évvel korábbi jellemzése szerint Csopják „egy elektromechanikus, igen tehetséges ember, azonban teljesen [popup title="gerinctelen" format="Default click" activate="click" close text="Csopjákról ez a jellemzés Czirkelbach dossziéjának legvégén olvasható: MNL OL K 103-7-Czirkelbach Antal."].

15. A Magyar Egyesület tiltakozása a The Shanghai Times kiadójánál Csopják közleménye tárgyában

[36]

[Tovább a galéria oldalára](#) [37]

Sanghaj, 1942. május 2.
Jelzet: MNL OL K 103-7-Csopják – Eredeti, gépelt.

Czirkelbach Antal „valóságos szégyenfoltja” volt a sanghaji magyar kolóniának a konzul 1943-as jelentése szerint. Czirkelbach hajógépészként érkezett Sanghajba, majd gépészként és kertészként is dolgozott egy katolikus magyar missziónál (Kashanban), de ott becsapott egy hitoktatót, majd Sanghajban is több személytől pénzt csalt ki (a pénzt főleg éjjeli mulatókban költötte el, „egy szavahihető szemtanú bemondása szerint ebben Silman Sztella is segédkezett neki”), korábbi csalásai miatt német és finn hajókon nem kaphatott állást. 1943-ban a japán hatóságok egyesek szerint azért tartóztatták le, mert egy japán hajón potyautasként („stow-away”) próbált elutazni. Ezt követően olyan sikeresen szimulált vakbélgyulladását, hogy 1943 decemberében egészséges vakbelet operáltak ki belőle Hangchowban. Később több hónapig volt börtönben, ott megbetegedett, 1944. november 8-án halt meg egy sanghaji kórházban (a kórházban egyébként az az Erdő atya látogatta és támogatta, akihez később Bognár ruhái [popup title="kerültek" format="Default click" activate="click" close text="MNL OL K 103-7-Czirkelbach Antal."].

16. Hudec konzul jelentése Czirkelbachról

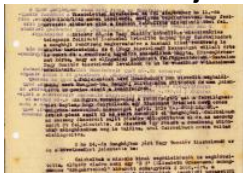
[38]

[Tovább a galéria oldalára](#) [39]

Sanghaj, 1943. április 21.

Jelzet: MNL OL K 103-7-Czirkelbach – Eredeti, gépelt.

17. Hudec konzul jelentése Czirkelbachról

[40]

[41]

[Tovább a galéria oldalára](#) [42]

Sanghaj, 1943. december 13.

Jelzet: MNL OL K 103-7-Czirkelbach – Eredeti, gépelt.

Bognár Árpád kínai fényképei

A konzulátusi iratanyagban található egy kis boríték, benne tucatnyi fotó (sok duplummal) és számos névjegykártya Bognár Árpádtól. A fotók a ruháival együtt kerültek elő (és átadásra a Magyar Egyesületnek), a fenti jegyzék utolsó tételeként („*un mazzetto di fotografie*”). Egyetlen fotó hátoldalán szerepel (ismeretlen kéz által, ismeretlen időpontban írt) magyarázat a kép tárgyáról és a képen szereplő személyekről, ez alapján (valamint más, útlevel-fényképeket is tartalmazó konzulátusi iratok segítségével) sikerült a többi kép nagy részénél is azonosítani a megörökített személyeket, köztük magát Bognár Árpádot is.

A fotók egy része a Hunan tartománybeli Paokingban (Shaoyangban), az ottani magyar ferences misszionáriusoknál készült. A magyar katolikus missziók kínai története több kiváló monografikus feldolgozásnak és forráskiadásnak köszönhetően elég jól [popup title="ismert" format="Default click" activate="click" close text="Lásd pl. VÁMOS PÉTER: Magyar jezsuita misszió Kínában. Akadémiai, Bp., 2003."].

Bognár paokingi látogatásáról a missziót vezető [popup title="Lombos László" format="Default click" activate="click" close text="Lombos József László (Báctopolnya, 1887 – Budapest, 1963): ferences misszionárius Kínában, ahova 1931-ben érkezett, 1938-tól a paokingi misszió vezetője. 1948-ban tért vissza Magyarországra, 1950-től a papi békemozgalom egyik kezdeményezője." is tett említést naplójában: „[1939.] Augusztus 18-án meglátogatott minket Paokingban a csangszai misszióból P. [popup title="Bernardino Bonansea" format="Default click" activate="click" close text="Bernardino (Adolfo) Bonansea: 1908-ban született Riva de Pinaroloban. 1931 és 1948 között misszionárius Csangszában (Changsha), ahol többek között tanárként, iskola- és kórházigazgatóként tevékenykedett."], [popup title="Dr. Szén József" format="Default click" activate="click" close text="Szén József: magyar származású világi orvos, 1939-től legalább néhány évig Kínában tevékenykedett, előbb a csangszai katolikus kórházban, majd a hengjangi missziós kórházban." is] a Csangszai Katolikus Kórház orvosa és Bognár Árpád mérműk a Csangszai Orvosi Egyetemről (Yali). Augusztus 31-én tértek [popup title="vissza" format="Default click" activate="click" close text="A Paokingi Apostoli Prefektúra rövid története. Historia brevis Praefecturae Apostolicae de Paoking. Szerk. és a jegyzeteket írta Kálmán Peregin és Vámos Péter. Kapisztrán Szent Jánosról Nevezett Ferences Rendtartomány, Bp., 2005, 102. (továbbiakban: A Paokingi Apostoli... 2005.) A tanulmányban febukkanó szerzetesek és apácák életrajzi adatai részben ebből a kötetből, részben a <http://lexikon.katolikus.hu> oldalról, továbbá az illetőkre vonatkozó sanghaji konzulátusi iratokból származnak."]. A látogatást feltehetőleg Szén József szervezhette, aki magyarországi referenciájaként azt a [popup title="Károlyi Bernát" format="Default click" activate="click" close text="Károlyi Ádám Bernát (Alsókamarás, 1892 – Budapest, 1954) ferences misszionárius, 1929-ben érkezett Kínába, a paokingi misszió első vezetője annak megalapításától (1931-től). 1938-ban, betegsége miatt tért vissza Magyarországra." is] jelölte meg, aki korábban a ferences missziót vezette. (Szén 1939. április 3-án érkezett meg Sanghajba.) Szén – ahogya az a naplóból kiderül – a látogatást követően is kapcsolatban maradt a paokingi [popup title="misszióval" format="Default click" activate="click" close text="A Paokingi Apostoli... 2005. 108., 112., 144., 147." is] (leveleket írt, majd mint a hengjangi (hengyangi) misszió kórházának igazgatója orvosi műszereket kapott Paokingból, stb.).

A képeken feltűnik az a [popup title="Gunszt Ede" format="Default click" activate="click" close text="Gunszt Elemér Edward (Budapest, 1902 – Lanszing, 1978): orvos, szerzetes, 1929-ben érkezett Kínába, az első hét magyar ferences misszionáriusok egyike." is] szerzetes is, aki – ahogya azt Lombos naplójából tudhatjuk – 1940 májusában megszökött egy kínai lánnyal és vele össze is házasodott, a misszióba csak egy év elteltével, felesége halála után tért [popup title="vissza" format="Default click" activate="click" close text="A Paokingi Apostoli... 2005. 108. és 113." is].

A fotókon szerepel az a Saint Louis-ban 1910-ben született, román állampolgárságú [popup title="Werner Gyula" format="Default click" activate="click" close text="A paokingi ferences naplóban csak mint Werner Adjut szerepel, a napló gondozói – mivel Werner kilépett a rendből – nem találták hozzá életrajzi adatokat. Lásd A Paokingi Apostoli... 2005. 91. 7. l. ábráján." is] is, aki kilépett a rendből, és Sanghajban 1942-ben feleségül vette [popup title="Silmann Sztella" format="Default click" activate="click" close text="MNL OL K 672-1939-Hung. Reg.-Silmann Sztella." is] (Silmann 1938. október 17-én érkezett meg Sanghajba), a „Hungaria Restaurant & Night Club” tulajdonosát (és aki állítólag Czirkelbachnak segédkezett volna a családdal szerzett pénz elverésében). Kapcsolatuk hamarosan megromlott, a nő újsághirdetésben közölte Wernerrel, hogy megszüntek [popup title="férji jogai" format="Default click" activate="click" close text="Lásd MNL OL K 103-7-Werner Gyula és K 103-7-Werner Gyuláné." is].

A fotókon még a következő paokingi ferences szerzetesek és apácák (utóbbiak a ferencesek kérésre érkeztek Kínába) tűnnek fel: [popup title="Erdős Apollinár" format="Default click" activate="click" close text="Erdős Apollinár (Dávod, 1897 – Dewitt, 1968): 1929-ben érkezett Kínába, az első hét magyar ferences misszionáriusok egyike." is], [popup title="Gabris Grácián" format="Default click" activate="click" close text="Gabris Grácián: szegedi származású ferences szerzetes és orvos Paokingban." is], [popup title="Tóth István Titusz" format="Default click" activate="click" close text="Tóth István Titusz (szül. Kiskunfélegyháza, 1884): 1929-ben érkezett Kínába, az első hét magyar ferences misszionáriusok egyike." is], [popup title="Thun Albin Ottó" format="Default click" activate="click" close text="Thun Albin Ottó (Járdánháza, 1910 – New York, 1976): ferences szerzetes, 1936-ban érkezett Kínába." is], [popup title="Pákozdy Erzsébet Juventia" format="Default click" activate="click" close text="Pákozdy Erzsébet Juventia (Becsehely, 1908 – 1991): apáca (Szatmári Irgalmas Nővérek), 1936-ban érkezett Kínába." is], [popup title="Hriczu Aléna" format="Default click" activate="click" close text="Hriczu Aléna (Vízsoló, 1913 – 1975): apáca (Szatmári Irgalmas Nővérek), 1936-ban érkezett Kínába." is], [popup title="Skorka Klára" format="Default click" activate="click" close text="Skorka Julianna Klára (Munkács, 1899 – USA, 1977): apáca (Szatmári Irgalmas Nővérek), 1933-ban érkezett Kínába." is], [popup title="Golkovszky Erzsébet Bernarda" format="Default click" activate="click" close text="Golkovszky Erzsébet Bernarda (Csomaköz, 1888 – Kína, 1975): apáca (Szatmári Irgalmas Nővérek), 1936-ban érkezett Kínába." is], és [popup title="Horváth Lujza" format="Default click" activate="click" close text="Horváth Lujza (Kisbaráthegy, 1905 – USA, 1992): apáca (Szatmári Irgalmas Nővérek), 1933-ban érkezett Kínába." is], vagy [popup title="Molnár Anna Melinda" format="Default click" activate="click" close text="Molnár Anna Melinda (Tenyő, 1904 – 2001): apáca (Szatmári Irgalmas Nővérek), 1936-ban érkezett Kínába." is].

Több fotó ismeretlen helyen készült (talán más misszióknál), három felvételt pedig egy német felségjelzésű hajó fedélzetén rögzített Szén, Bognár és (feltehetőleg) Czirkelbach.

Fotók Bognár Árpád hagyatékából

[43] [44] [45] [46] [47] [48] [49] [50] [51] [52] [53] [54] [55] [56] [57] [58] [59] [60] [61] [62] [63]

[Tovább a galéria oldalára](#) [64]

Vulcsik Anna fotói

A következő fotósorozat a Kínában misszionáriusi/betegápoló tevékenységet végző [popup title="Vulcsik Anna Emília irgalmas nővér" format="Default click" activate="click" close text="Vulcsik Anna Emília (szül. Kápolna, 1910): irgalmas nővér, a Szeretet Leányai főnöknője Hangcsou (Hangzhou) városában. "], a Szeretet Leányai főnöknőjének sanghaji iratai között maradt meg. A Hudec konzulnak feltehetőleg 1944-ben átadott képek a Csöcsiang (Zhejiang) tartománybeli hangcsou-i (hangzhou-i) Szent Szív kórház mindennapjait örökítik meg.

Vulcsik Anna fotói

[65] [66] [67] [68] [69] [70] [71]

[Tovább a galéria oldalára](#) [72]

Összegzés – feltárási és nyilvántartási feladatok

Írással egyrészt erre a közigazgatás-történetben teljesen egyedülálló irattípusra, a más államok által ellátott konzuli érdekvédelmi iratokra kívántam felhívni a figyelmet. Van még tennivaló e téren, mert ugyan Sanghajból végül eljutott – részleteiben ismeretlen módon – a magyar szervekhez a holland, illetve az olasz állam által keletkeztetett „magyar ügyek” irattára, jó eséllyel lehetnek még külföldön (külföldi állami levéltárakban) ilyen, magyar vonatkozású – és végső soron magyar állami iratnak (is) tekinthető – konzuli ügyek.

Úgy gondolom továbbá, hogy nemcsak ilyen külső feltárási feladatok várnak ránk, de legalább ennyire szükséges a már levéltárban lévő általános (tehát nem csak az érdekvédelmi) konzulációs anyag pontosabb nyilvántartása, illetve kutathatóbbá tétele is (elektronikus segédletek készítésével, szükség esetén az irattári rend helyreállításával és reponálással). Az iratokban ugyanis nem csak „egzotikus” és olykor egészen meghökkentő történetek rejtőzhetnek, hanem – mindenkélt – adott esetben (pl. állampolgársági, vagyoni ügyekben) jogbiztosító iratok is.

Címkék:

[irattár](#) [73]

[irat](#) [74]

[Levéltár](#) [75]

[állampolgárság](#) [76]

[konzuli iratok](#) [77]

[konzuli érdekvédelem](#) [78]

[diaszpóra](#) [79]

[kalandor](#) [80]

[fotó](#) [81]

[Kína](#) [82]

[Sanghaj](#) [83]

[Hunan](#) [84]

[katolikus misszió](#) [85]

[ferences rend](#) [86]

Kiadás: 17. évfolyam (2017) 2. szám

Forrás webcím: <https://www.archivnet.hu/a-megkerult-irattar-magyar-allampolgarok-es-erdekvedelmuk-sanghajban-a-20-szazad-első-feleben>

Hivatkozások

[1] <https://www.archivnet.hu/a-megkerult-irattar-magyar-allampolgarok-es-erdekvedelmuk-sanghajban-a-20-szazad-első-feleben>

[2] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/1-a-magyar-segelyezo-egylet-tajekoztatoja-az-utlevelek-ugyeben-kovetendo-eljarasrol/humnlolk010300060016164005051.jpg>

[3] <https://www.archivnet.hu/1-a-magyar-segelyezo-egylet-tajekoztatoja-az-utlevelek-ugyeben-kovetendo-eljarasrol>

[4] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/2-hirdetmeny-a-sanghaji-magyar-kir-konzulatus-megnyitasarol/humnlolk010300060002194301061.jpg>

[5] <https://www.archivnet.hu/2-hirdetmeny-a-sanghaji-magyar-kir-konzulatus-megnyitasarol>

[6] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/3-a-sanghaji-svajci-fokonzulatus-megkeresese-a-holland-fokonzulatus-irattara-ugyeben/humnlolk010300060002194308071.jpg>

[7] <https://www.archivnet.hu/3-a-sanghaji-svajci-fokonzulatus-megkeresese-a-holland-fokonzulatus-irattara-ugyeben>

[8] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/4-a-sanghaji-svajci-fokonzulatus-valasza-a-holland-fokonzulatus-irattaranak-keresese-ugyeben/humnlolk010300060002164310201.jpg>

[9] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/4-a-sanghaji-svajci-fokonzulatus-valasza-a-holland-fokonzulatus-irattaranak-keresese-ugyeben/humnlolk010300060002164310202.jpg>

[10] <https://www.archivnet.hu/4-a-sanghaji-svajci-fokonzulatus-valasza-a-holland-fokonzulatus-irattaranak-keresese-ugyeben>

[11] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/5-a-holland-fokonzulatus-irattaranak-keresese-valasz-a-sanghaji-svajci-fokonzulatusnak/humnlolk010300060002194310301.jpg>

[12] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/6-level-es-jegyzek-az-olasz-kezelesben-levo-irattarak-atadasarol/humnlolk010300060016164301231.jpg>

[13] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/6-level-es-jegyzek-az-olasz-kezelesben-levo-irattarak-atadasarol/humnlolk010300060016164301232.jpg>

[14] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/6-level-es-jegyzek-az-olasz-kezelesben-levo-irattarak-atadasarol/humnlolk010300060016164301232.jpg>

[15] <https://www.archivnet.hu/6-level-es-jegyzek-az-olasz-kezelesben-levo-irattarak-atadasarol>

[16] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/7-a-magyar-konzulatus-hirdetmenye-a-konzulatus-mukodesenek-beszunteserol/humnlolk010300060002164505171.jpg>

[17] <https://www.archivnet.hu/7-a-magyar-konzulatus-hirdetmenye-a-konzulatus-mukodesenek-beszunteserol>

[18] https://www.archivnet.hu/sites/default/files/u364/hu_mnl_ol_k_0672_1939_hung_reg_bognar_arpad.jpg

[19] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/9-komor-pal-megkeresese-a-holland-fokonzulatushoz/humnlolk0672193900685.jpg>

[20] <https://www.archivnet.hu/9-komor-pal-megkeresese-a-holland-fokonzulatushoz>

[21] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/10-boissevain-sanghaji-holland-fokonzulatus-valasza-komor-palnak/humnlolk0672193900682.jpg>

[22] <https://www.archivnet.hu/10-boissevain-sanghaji-holland-fokonzulatus-valasza-komor-palnak>

[23] https://www.archivnet.hu/sites/default/files/u364/hu_mnl_ol_k_0672_1940_0046_1.jpg

[24] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/12-egyesuleti-jelentesek-es-informaciok-bognar-arpad-halalalrol/humnlolk01030007bognararpad194012231.jpg>

[25] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/12-egyesuleti-jelentesek-es-informaciok-bognar-arpad-halalalrol/humnlolk01030007bognararpad194012232.jpg>

[26] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/12-egyesuleti-jelentesek-es-informaciok-bognar-arpad-halalalrol/humnlolk01030007bognararpad194012233.jpg>

[27] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/12-egyesuleti-jelentesek-es-informaciok-bognar-arpad-halalalrol/humnlolk01030007bognararpad194012234.jpg>

[28] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/12-egyesuleti-jelentesek-es-informaciok-bognar-arpad-halalalrol/humnlolk01030007bognararpad194012235.jpg>

[29] <https://www.archivnet.hu/12-egyesuleti-jelentesek-es-informaciok-bognar-arpad-halalalrol>

[30] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/13-leltar-a-bognar-arpad-utan-maradt-ingosagokrol/humnlolk01030007bognararpad194507161.jpg>
[31] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/13-leltar-a-bognar-arpad-utan-maradt-ingosagokrol/humnlolk01030007bognararpad194507162.jpg>
[32] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/13-leltar-a-bognar-arpad-utan-maradt-ingosagokrol>
[33] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/u364/portre.jpg>
[34] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/14-hudec-laszlo-levele-a-tokioi-kovetseg-titkarahoz-petrirts-ugyeben/humnlolk01030007petrirtsirat824.jpg>
[35] <https://www.archivnet.hu/14-hudec-laszlo-levele-a-tokioi-kovetseg-titkarahoz-petrirts-ugyeben>
[36] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/15-a-magyar-egyesulet-tiltakozasa-a-shanghai-times-kiadojanal-csopjak-kozlemenye-targyaban/humnlolk01030007csopjakirat47.jpg>
[37] <https://www.archivnet.hu/15-a-magyar-egyesulet-tiltakozasa-a-shanghai-times-kiadojanal-csopjak-kozlemenye-targyaban>
[38] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/16-hudec-konzul-jelentes-czirkelbachrol/humnlolk01030007czirkelbach194304211.jpg>
[39] <https://www.archivnet.hu/16-hudec-konzul-jelentes-czirkelbachrol>
[40] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/17-hudec-konzul-jelentes-czirkelbachrol/humnlolk01030007czirkelbach194312131.jpg>
[41] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/17-hudec-konzul-jelentes-czirkelbachrol/humnlolk01030007czirkelbach194312132.jpg>
[42] <https://www.archivnet.hu/17-hudec-konzul-jelentes-czirkelbachrol>
[43] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/fotok-bognar-gyujtemenyebol/humnlolk01030007bognar0437.jpg>
[44] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/fotok-bognar-gyujtemenyebol/humnlolk01030007bognar0407.jpg>
[45] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/fotok-bognar-gyujtemenyebol/humnlolk01030007bognar0379.jpg>
[46] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/fotok-bognar-gyujtemenyebol/humnlolk01030007bognar0380r.jpg>
[47] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/fotok-bognar-gyujtemenyebol/humnlolk01030007bognar0380v.jpg>
[48] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/fotok-bognar-gyujtemenyebol/humnlolk01030007bognar0383.jpg>
[49] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/fotok-bognar-gyujtemenyebol/humnlolk01030007bognar0429.jpg>
[50] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/fotok-bognar-gyujtemenyebol/humnlolk01030007bognar0417.jpg>
[51] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/fotok-bognar-gyujtemenyebol/humnlolk01030007bognar04311.jpg>
[52] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/fotok-bognar-gyujtemenyebol/humnlolk01030007bognar0423.jpg>
[53] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/fotok-bognar-gyujtemenyebol/humnlolk01030007bognar0408.jpg>
[54] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/fotok-bognar-gyujtemenyebol/humnlolk01030007bognar0382.jpg>
[55] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/fotok-bognar-gyujtemenyebol/humnlolk01030007bognar0384.jpg>
[56] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/fotok-bognar-gyujtemenyebol/humnlolk01030007bognar0416.jpg>
[57] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/fotok-bognar-gyujtemenyebol/humnlolk01030007bognar0385.jpg>
[58] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/fotok-bognar-gyujtemenyebol/humnlolk01030007bognar0386.jpg>
[59] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/fotok-bognar-gyujtemenyebol/humnlolk01030007bognar0401.jpg>
[60] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/fotok-bognar-gyujtemenyebol/humnlolk01030007bognar0403.jpg>
[61] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/fotok-bognar-gyujtemenyebol/humnlolk01030007bognar0422.jpg>
[62] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/fotok-bognar-gyujtemenyebol/humnlolk01030007bognarnevjegy0390r.jpg>
[63] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/fotok-bognar-gyujtemenyebol/humnlolk01030007bognarnevjegy0390v.jpg>
[64] <https://www.archivnet.hu/fotok-bognar-arpad-hagyatekabol>
[65] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/vulcsik-anna-fotoi/humnlolk01030007kulcsikanna1.tif.jpg>
[66] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/vulcsik-anna-fotoi/humnlolk01030007kulcsikanna21.jpg>
[67] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/vulcsik-anna-fotoi/humnlolk01030007kulcsikanna31.jpg>
[68] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/vulcsik-anna-fotoi/humnlolk01030007kulcsikanna41.jpg>
[69] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/vulcsik-anna-fotoi/humnlolk01030007kulcsikanna52.jpg>
[70] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/vulcsik-anna-fotoi/humnlolk01030007kulcsikanna61.jpg>
[71] <https://www.archivnet.hu/sites/default/files/galeriafotok/vulcsik-anna-fotoi/humnlolk01030007kulcsikannajegyzek.jpg>
[72] <https://www.archivnet.hu/vulcsik-anna-fotoi>
[73] <https://www.archivnet.hu/cimkek/irattar>
[74] <https://www.archivnet.hu/cimkek/irat>
[75] <https://www.archivnet.hu/cimkek/leveltar>
[76] <https://www.archivnet.hu/cimkek/allampolgarsag>
[77] <https://www.archivnet.hu/cimkek/konzuli-iratok>
[78] <https://www.archivnet.hu/cimkek/konzuli-erdekvedelem>
[79] <https://www.archivnet.hu/cimkek/diaszpora>
[80] <https://www.archivnet.hu/cimkek/kalandor>
[81] <https://www.archivnet.hu/cimkek/foto>
[82] <https://www.archivnet.hu/cimkek/kina>
[83] <https://www.archivnet.hu/cimkek/sanghaj>
[84] <https://www.archivnet.hu/cimkek/hunan>
[85] <https://www.archivnet.hu/cimkek/katolikus-misszio>
[86] <https://www.archivnet.hu/cimkek/ferences-rend>